

## Birr Anayasası: 'Düzenli bir yaşam' için sözleşme

Ercan Koç

iyimserce



İnsanca koşullar yoksa..

Tatil başlamadan önce gitmek mi zor kalmak mı zor, ikilemini yaşadık.

Çoğumuz 'dayanılmaz bu ayrılığa' diyerek düştük yollara. Ülkede geçirdiğimiz süre içinde, seçimin yakınlığı mı yoksa havanın sıcaklığı mı bizi yaktı bilmiyoruz ama yaşamımızı kurduğumuz İsviçre'de de politik sıcaklığı arattırarak bir dönem, bizi bekliyor.

Yabancılar yasası ulusal ve yerel parlamentolarda daha sık tartışıldı. Alınan sıkı önlemlere yeni önlemler eklemek için, başta SVP olmak üzere sermaye partileri yoğun olarak çalıştılar. Yabancıların iş ve oturma haklarına yönelik saldırı kampanyaları artarak devam ediyor. Son tartışılan önemli konulardan biri de 'Yabancıların sosyal yardım kuruluşlarını dolandırdığı, tembel oturup asalaklar gibi yaşadıkları' görüşü. İrkçi partiler sosyal yardım alan herkesin sıkı bir şekilde izlenmesini önerdiler. Bu insanlara ait banka ve vergi bilgilerinin sosyal yardım kuruluşlarına verilmesini isteyerek, insanların hakları olan kişilik bilgilerinin gizliliği hakkını ayakları altına aldılar.

Gerici basın ise, bu partilerin söylediklerini doğrulamak için dedektifler gibi , insanları izliyorlar. En son Bern'de sosyal yardım alan bir kişinin, iki arabası olduğu açığa çıkınca, basın sosyal yardım alanları böyle tanıtarak sosyal yardımların kaldırılması ve kısıtlanmasını gerektiğini savundular.

SVP yayınladığı afişte ' Unsere Sozialwerke vor Missbrauch schützen ' yani ' Sosyal kuruluşlarımızı kötüye kullanılmaktan koruyalım' diye yazıyor. Bu cümlede ' Unsere( Bizim)' diyerek sanki bu sosyal kuruluşlar yalnızca İsviçrelilerinmiş de, biz yabancılarla bu kuruluşları yağmalıyormuşuz ! Halbuki bu ülkede çalışan herkesin maaşından bu kuruluşlar için prim kesilir.

Yani en başta da, çalışan biz yabancıların, maaşlarından kesilen paralarla bu sosyal yardım kuruluşları ayakta duruyorlar.

Peki bu sosyal yardım kuruluşları kimin? Maaşlarından kesinti yapılan herkesin, işsiz kaldığında, ağır işlerden dolayı sakatlandığı ya da yeterli ücret alamadığı durumlarda bu kuruluşlardan yardım alması da hakkıdır.

SVP nin hedefi ; yabancıları şamar oğlanı gösterip , yerlilerin de sosyal haklarını kısıtlamaktır. Yani hem yabancı düşmanlığı yapıp yaklaşan seçimlerde oyunu artırmak, hem de yerli halkın desteğini alarak, çalışan herkesin sosyal haklarını kısıtlamaktır.

100 yıl önce de aynı suçlamaları İtalyan emekçilerine yapmışlardı.

Onlara da ' Kassenmarder (Kasa sansarları)' demişlerdi ve bir süre sonra da binlerce İtalyan emekçisi yurtdışı edilmişti.

İşverenlerin, yabancıları kaçak işlerde ucuz bir şekilde çalıştırması ve bunların sosyal hakları için herhangi bir ödeme yapmaması 'kötüye kullanmak ' olmuyor da, hakkımız olan yardımları almamız, kötüye kullanmak oluyor. İşverenler korunuyor.

Çünkü Blocher'ın kendisi de bir işveren. SVP bununla da yetinmiyor. Yeni saldırı kampanyalarını , diğerleri izliyor;

Suç işleyen yabancı gençlerin yanında, onların anne, baba ve kardeşlerinin de bu ülkede oturma izinleri kaldırarak, bu insanları sınır dışı etmek.

SVP gibi sermaye partileri ve yabancı düşmanı diğer güçlerin niyeti, özüm yemek değil, bağcıyı dövmek. Yeni bahaneler bularak, insanları sınır dışı etmek.

Gençliğimizin bu ülkede daha erken yaşlarda iyi bir eğitim almak, aldıkları eğitime uygun bir meslek yerli bulmak konularında çözüm üretmeyen bu partiler, gençlerin suç işlemelerini fırsat bilerek onların yanında hiçbir suçlu olmayan anne ve babaları ve diğer kardeşlerini de yurtdışı etmek istiyorlar. Suç işleyen gençlerin yaptıkları elbette savunulacak bir durum değil. Fakat gençlerin neden suça yönelmiş olduğunu araştırmadan ve suç neden olan koşulları ortadan kaldırmadan, suç işleyen insanların varlığı da devam edecek.

1836 yılında Quetelet, "Toplum suçlu hazırlar, Suçlu ise işler" demişti.

SVP lerin yabancı gençlere sunduğu yaşam koşulları, şiddet dolu, çalışmadan zengin olmanın özendirildiği, alta kalanın canı çıksın kuralı işliyse, suç işleyenler de olacak.

Adalet Bakanı Blocher'ın "adaletli sistemi" dir gençleri suça iten.

Sorunun çözümünü ise K.Marx yıllar önce açıklamıştı ve şöyle diyordu;

'Eğer koşullar insanı biçimlendiriyorsa, bu koşulları insanca biçimlendirmek gerekir'

Oyleyse koşulları insanca biçimlendirelim. Bu ülkedeki yaşamımız giderek zorlaşıyor. Ülkemizin Blocher'ları ise seçimler için, bizleri gümrük kapılarına çağırıyorlar, fakat Avrupa ülkelerindeki insanların için neler yapacaklarını tek sözle de olsun açıklamadılar.

Bundan dolayı bizler 'Türkiye'de yağın yağmura, burada semsiye açmayalım' açtığımız yeter.

İsviçre'de yaşayan bütün yabancılar, yerli halkla birleşecek organlar yaratmalıdır. Sermaye yanlısı İrkçi partilerin saldırılarını da ancak böyle etkisiz hale getirebiliriz.

koc@tiscali.ch

Göçmenleri entegre etmenin "en iyi yolu" Birr'de bulundu: Birr belediyesi yasama meclisi "yabancılar"ın nasıl yaşayacaklarını düzenleyen bir yönetmenlik hazırladı ve oylayarak kabul etti. Ancak, kamuoyunun yanıtının beklediği bazı sorular var:

Bu yönetmenlik, sadece Birr'de yaşayan göçmenler için hazırlanmış bir özel yönetmenlik mi; yoksa bu yerli halk için de geçerli bir "toplumsal yaşam sözleşmesi"dir?

İsviçre'de ilk kez bir belediye, birlikte yaşamın temel kurallarını kendi belirledikleri bir çerçeveye oturarak yeni bir "birlikte yaşam yönetmenliği" oluşturdu. Argau kantonu'na bağlı Birr belediyesi- Yasama Meclisi, 8 Haziran 2007 tarihinde yaptığı toplantıda; belediye meclisinin hazırladığı "düzenli bir yaşam"ın kurallarını içeren bir yönetmenlik taslağını oybirliğiyle kabul etti.

12 maddelik bu "Charta" (kişisel özgürlükleri düzenleyen yasa), toplumun günlük yaşamına; bireylerin davranışlarına çeki düzen vermek, "derli-toplu, paha biçilmez bir birlikte yaşamı elde etmek için" çıkarılmış...

Birr belediyesi Kanton Argau'ya ait Brugg ilçesine bağlı, 3795 nüfuslu bir beledirdir. 40 farklı ulustan insanlar yaşamaktadır. Birr'de yaşayan göçmenlerin oranı yüzde 46'dır. Belediye meclisi, kabul edilen yeni "birlikte yaşam yönetmenliği"nin birlikte ve yan yana yaşamı teşvik edeceğini umut ediyor.

Oylamadan bir gün sonra gazetecilerin sorularını yanıtlayan belediye başkanı Markus Büttikofer, oturumda hazır bulunan 167 seçmenin bu kurallar genelgesinin nasıl alışık eşliğinde onayladıklarına vurgu yapıyor. "Bu genelge oylamasına kendisinin katılmadığını söyleyen Büttikofer, "biz, halkın düşüncesini hissetmek istedik" diyor.

### Yönetmenliğin yasal zorunluluğu yok

Bir belediyenin, halkın yaşamıyla ilgili yasa anlamında temel kuralları koymayacağı, zira bu yetkinin kantonlara ait olduğunu ifade eden hukukçular; 12 madde altında özetlenen bu karamamenin uygulanması için yasal bir zorunluluğu bulunmadığını söylüyorlar.

### Birr'de kabul edilen yeni "Toplumsal sözleşme"ye ilişkin yoğun tartışma

Birr belediyesi Yasama Meclisi'nin bu yılın mart ayı sonunda tartışılması için kamuoyuna sunduğu, temel özgürlükleri yeniden düzenleyen "birlikte yaşam yönetmenliği-taslağı" haberi tüm İsviçre ulusal ve yerel basın-yayın organlarında yer almıştı. Ve o günlerde bu yeni toplumsal yaşam kuralları'nın içeriğine ilişkin yoğun tartışmalar yaşanmıştı. Birçok yayın organında manşet haber olarak çıkan bu "yönetmenlik" için birbirine zit iki soru sorulmaktaydı: "Ortaçağ'a geri dönüş mü, yoksa birlikte yaşama giden yolu açacak olan ileriye atılması iyi bir adım mı'ydı?"

Bu tartışmaların ardında, Birr belediye meclisi, sözkonusu yeni düzenlemeye ilişkin, bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantıda hazır bulunanlar ise; belediye meclis üyeleri, okul yönet-

çileri ve vatandaşlık komisyonu'yu. Argauer Zeitung-Halkla ilişkiler sorumlusu ve Beobachter'in eski şef redaktörü **Josef Rennhard**'ın yönettiği toplantıya medianın ilgisi büyüktü. İsviçre birinci tv kanalı DRS dahil birçok yayın organı, sözkonusu bu ilginç taslağı hazırlayan yöneticilerin söyleyeceklerini duymak için oradaydı.

### Her kesimin yanlış anlayabileceği ifadelerle dolu "bir iyi niyet çalışması"

Toplantının ilk bölümünde tek konu olan birlikte yaşam yönetmenliği "Charta" ya ilişkin açıklamalar ve J. Rennhard'ın yönettiği, kamuoyunun konuya ilişkin özellikle merak ettiği sorulara, oldukça "diplomatik"yanıtlar vermeyi tercih eden yetkililer "dört yıldan beri entegrasyona ilişkin yeterince tecrübe sahibi" olduklarını uzun uzun anlatarak, edişeye mahal olmadığını açıklamaya çalıştılar. Yönetmenlikte yer alan özellikle yeni kurallar içeren bazı cümleler (daha) tam olarak kesin hatlarıyla formüle edilmediği gibi, yanlış anlaşılacak birçok yorumu açık; önyargıları teşvik edici şekilde ifade



edilmiş.Ayrıca, toplumun kapanmayan yarası şiddet, uyuşturucu, vandalizm ve işsizlik vb. sorunlar nerdeyse (sanki çözülmüş gibi) yok sayılıyor. Anlaşılan o ki; pek yakında yine "yabancılar sorunu" gündemin merkezine oturtulacak...

Birr'in, yeni "vatandaşlık ve birlikte yaşam sözleşmesi" yabancı düşmanı mı? Oylamaya katılanlardan birinin ifade ettiği gibi; "tüm yabancılar bir kefeyle kondu"mu? Bu değerlendirmeye eleştiri karşısında öfkelenen meclis üyeleri, bu "sözleşme"nin henüz bir taslak olduğunu ve düzeltmeler yapılacağını ifade ettiler. Herlede, sadece yabancılar karşı mı uygulanacak, yoksa yerli-yabancı tüm Birr halkının uymakla yükümlü olacağı bir uygulama mı olacak, bekleyip göreceğiz...

### "Biz birbirimizle yeniden konuşacağız"

İleriki süreçte, yine sorunların merkezinde vatandaşlık ve entegrasyon konusu yer alacak. Zira, "sözleşme"de bu konulara ilişkin ilerletici bir ifade yer almamakta. Ancak, oylamaya katılanlardan biri şunu söylemekte: "en azından bir

çaba ortaya çıktı. Bundan sonra birbirimizle yeniden konuşup-tartışacağız yeniden birbirimizi dinleyeceğiz ve öyle karar vereceğiz". İsviçre basını, söz konusu taslağı yönettiği yoğun eleştirilerin yanında taslakta kullanılan birçok sert sözlerle rağmen, birkaç istisnadan dışında "çok adil" bulduklarını da ifade etmekte. Belediye meclis üyesi ve "Charta"ya öncülük eden Daniel Hablützel, toplantıdan sonra basın mensuplarına "proje"den menmunuz" dedi. Ama, bir gazetecinin söylediği gibi: eğer orada hiç göçmen olmasaydı, belki haklı olabilirdi...

### Yasaları kullanmak

**SVP Arbon-TG başkanı Roland Schöni** bu yönetmenlikle işe başlanamayacağını düşünüyor: "çok güzel sözlerle ifade edilmiş, ama ben bağlayıcılığı bulunmayan bir modelin birşey kazandıracığından kuşkuluyum", diyor ve kuşkusuna açıklık getiriyor: "bu, daha fazla sigara içmeyeceğini açıklayıp, daha sonra gızi sigara içmeye benzer." SVP başkanı, ellerinde yeterince yasa taslağı olduğunu, ancak bunların kabul edilerek

ceza yasasına konmamasından yakınıyor. R. Schöni, söz konusu taslağın (SVP'nin daha önce öğrencilere yönelik önerdiği "kılık-kıyafet ve ahlak kulları" talimnamesi) bir süre önce okullara iletiğini ifade etti. **SP Arbon başkan yardımcısı Erica Willi-Castelberg**'e göre bu yönetmenliğin işaret ettiği yön yanlış bir istikamattir. "Eğer yabancılar entegrasyonla ilgili sorumluluklar verilseydi ve temel kurallara dikkatlerini çekmek için çaba harcasaydı çok daha iyi olurdu. Böylece sizin bir muhatabınız olurdu ve bu yazılı bir yönetmenlikten çok daha değerli olurdu. Taslakta yer alan, vatandaşlık yönetmenliği'ne yönelik yapılan eklemeler, bu konudaki sorunlara çözüm getirmekte. Zira, özellikle sorunların kaynağı olan yanlış anlamaların, kuşku ve güvensizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik bir çaba gözükmemektedir. Bu fermanın "her kim yasalara riayet etmezse vatandaşlıkla ilgili sorunlar yaşayacak" demektir.

**CVP başkanı Patrick Hug**'a göre bu, "yabancılar karşı hazırlanmış bir yönetmenlik olduğu gibi, birlikte yaşamı geli-

ştirmek için hazırlanmış bir istikamattir. "Eğer yabancılar entegrasyonla ilgili sorumluluklar verilseydi ve temel kurallara dikkatlerini çekmek için çaba harcasaydı çok daha iyi olurdu. Böylece sizin bir muhatabınız olurdu ve bu yazılı bir yönetmenlikten çok daha değerli olurdu. Taslakta yer alan, vatandaşlık yönetmenliği'ne yönelik yapılan eklemeler, bu konudaki sorunlara çözüm getirmekte. Zira, özellikle sorunların kaynağı olan yanlış anlamaların, kuşku ve güvensizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik bir çaba gözükmemektedir. Bu fermanın "her kim yasalara riayet etmezse vatandaşlıkla ilgili sorunlar yaşayacak" demektir.

**CVP başkanı Patrick Hug**'a göre bu, "yabancılar karşı hazırlanmış bir yönetmenlik olduğu gibi, birlikte yaşamı geli-



## Dikkat radar!

Trafik canavarlarının dikkatine: İsviçre yollarında sizi gözletyenlerin sayılarının her geçen gün biraz daha artmakta olduğunu biliyorsunuz. Belki her gün gidip geldiğiniz yollardaki sabit radarların yerlerini bilmiş olabilir ve orda işaret edilen hız sınırında gidebilirsiniz, ama son zamanlarda gezece radarlarda gözle görülür bir artış olduğunu da bilmiş olun.

Federal İstatistik Dairesi'nin bu konudaki son verilerine göre otomatik kontrol aletlerinin sayısı özellikle 2002 - 2006 yılları arasında büyük artış göstermekte. Örneğin, Lambalaradaki radar kutularının sayısı 114 (artış %253), cadde/otoban kenarlarındaki

hız tesbit tesisatı sayısı 177 (artış %149). Ayrıca, son yıllarda İsviçre polisinin seyir hız tesbit aletleriyle donatıldığı; 57 lazer tabancası, 223 gezece radar aleti ve ek olarak 160 adet uç ayak üstüne konulan radar aletlerinin "iş üzerinde" olduğu ifade edilmekte.

## Tartışmalı 1 Ağustos kutlaması

(Baştarafı 1.sayfada.)

### Kadınlara hak eşitliği

İsviçre Konfederasyonu'nun ilan edildiği yer olan Uri Kantonu' nun Rütli bölgesinde yapılan merkezi kutlamalara katılan İsviçre Cumhuriyet Başkanı Micheline Calmy Rey,toplanan 2000 civarında ki kalabalığa seslendi.Gündemdeki tartışmalara değinen Rey, ilk önce kadınlara çağırda bulunanlar "yaşamda bir şeyleri değiştirmek için harekete geçmelerinin zamanının geldi E?tim ve ö?retim ylyl sorunlarla ba?lyorüğün" söyledi ve kadınlara her alanda eşit haklar talep etti.Bugüne kadar bu yönde atılan olumlu adımların artırılması gerektiğine vurgu yaptı.

Korku ve endişe yayınlara müsade yok İsviçre'nin kuruluşunu oluşturan değerlere bağlı kalması gerektiğine değinen Calmy Rey, geçmişte İsviçre'nin göçmen işçilerini oluşturan İtalyanlara karşı başlatılan ayırımı ve İrkçi kampanyanın, şimdi din istisması üstünden müslüman kesime ve diğer göçmenlere karşı başlatıldığını dile getirdi. SVP'nin seçim sürecinde öne sürdüğü "sorunlu" göçmenlerin aileleriyle birlikte sınır dışı edilmesinin önünü açmaya çalışan inisiyatifte, geçit verilmemesi gerektiğini söyledi.Göçmenleri kültür zengiliği olarak görmek gerektiğini söyleyen Cumhuriyet Başkanı,korku ve endişe yayarak istismarla toplumu bölmeye çalışan politikalara izin verilmemesi gerektiğine vurgu yaptı.

### İrkçilerden müdahale denemesi

Kutlamaların yapıldığı yere, yakındaki göl üzerinden botlarla geçmeye çalışan bir grup neo nazi polis tarafından göz altına alınırken, yaklaşık 200 kişilik başka bir grup kutlama alanına yürüyüş yaparak girmek isteyen polis tarafından engellendi.İrkçileri gösteri yapma girişimine karşın toplanan anti faşistler ise, İrkçi neo nazi grubu protesto ettiler. ( arkadaş)

# Sosyal sigortalar yazı dizisi(3)

AHV-AVS/AI'a ilişkin bilgilere geçen sayımızda devam ediyoruz.

### İşyerimi değiştirdiğimde ne yapmam gerekiyor?

**AHV/IV-AVS/AI hususunda:** Oturduğunuz Kantonun emekli sandığına müracaat ediniz. Emekli sandığının adres ve telefon numarası telefon rehberinin son sayfasında yazılıdır.

### Mesleki Emeklilik Sigortası (ikinci direk) hususunda:

Mesleki emeklilik sigortasında toplanan birikimlerinizi ("çıkış ödeneği") nakit olarak alamazsınız. Üç seçeneğe sahiptir: 1. Mesleki emeklilik sigortasında toplanan birikimlerin bankada açılan özel bir emeklilik mevduat hesabına yatırılır.

### Emekliye ayrılmadan çalışmayı bıraktığımda ve İsviçre'de ikamet etmeye devam ettiğimde ne yapmalıyım?

**AHV/IV - AVS/AI hususunda:** Yeni işverene AHV - AVS - sigorta kartınızı veriniz.

### Mesleki Emeklilik Sigortası (ikinci direk) hususunda:

Önceki işvereninizin emekli müessesesine yeni emekli müessesesinin adresini (adres yeni işvereninizde mevcuttur) bildiriniz ki, emeklilik birikimleriniz ("çıkış ödeneği") yeni emekli müessesesine havale edilebilsin. Hangi evrak ve belgeleri saklamam gerekiyor? Sosyal sigortalardan aldığınız bütün evrak ve belgeleri saklamamız gerekiyor.Sosyal sigortalardan ödenek talep ettiğinizde sizden belgelerinizi göstermeniz istenilebilir. Bundan dolayı aşağıda sayılan belgeleri saklayınız:

AHV - AVS - sigorta kartı: Sigortanız başladığında emekli sandığınız tarafından verilen gri rengeinde olan sigorta kartınız. Şahsi AHV/IV - AVS/AI - hesabınızın hülâsası: Bu hülâsaya her zaman emekli sandığınızdan yazılı dilekçede bulunarak ücretsiz alabilirsiniz.

2. Birikimleriniz bir sigortada özel bir emeklilik poliçesine yatırılır. 3. Ya da birikimlerinizi son işvereninizin bağlı olduğu emekli müessesesinde bırakabilirsiniz. Bu ancak müessesenin yönetmelikleri buna elverişliyse mümkündür; aksi takdirde birikimleriniz özel bir emekli müessesesine yatırılır. Bağlı olduğunuz emekli müessesesine yukarıdaki seçeneklerden hangisini seçtiğinizi bildiriniz. Şimdiye kadar bağlı olduğunuz emekli müessesesi sizi bu konuda bilgilendirir.

**Maaş bordroları:** Bunlar genelde ayda bir olarak işvereninizden aldığımız belgelerdir. Maaş bordrosunda maaşınız ve yapılan kesintiler yazılıdır. Bu belgeler ile çalıştığınızı ve ne

kadar zaman çalıştığınızı ve maaşınızdan kesintiler yapıldığını daima kanıtlayabilirsiniz. Bunun faydasını AHV - AVS - primlerinizin iadesini (fasil 7b) talep ettiğinizde ve sigorta ile hemfikir olmadığınızda görürsünüz. Diğer taraftan tüm işverenlerinizin isim ve adreslerini bilmeniz de önemlidir.

**Yıllık kazanç bordroları** aynı işlevi görür. Bu belgeleri işvereniniz yılda bir kez vergi dairesi için hazırlar ve size gönderir . Bordroda gelirinizin ve yapılan kesintilerin toplamı yazılıdır.

**Mesleki emeklilik sigortası kimlik belgesi:** Bu belge emekliye ayrıldığınızda veya malul kaldığınızda veya vefat ettiğinizde yapılacak olan ödeneklerin tutarını gösterir. Ayrıca mesleki emeklilik sigortasından ayrılışınızda yapılacak olan ödeneğin ("çıkış ödeneği") toplam tutarını ve diğer haklarınızı gösterir. Bu sigorta belgesini işvereninizin bağlı olduğu emekli müessesesinden her zaman talep edebilirsiniz.

**Emekli müessesesinin yönetmeliği:** Her emekli müessesesinin kendisine has bir yönetmeliği vardır. Bu yönetmelikler sigortalıların haklarını ve yükümlülüklerini içerir.

**İsviçre'den temelli çıkış hazırlığı olarak neler yapmalıyım ve hangi haklara sahibim?**

### AHV/IV - AVS/AI

Bu bildireği emekli sandığınızın veya Federal Sosyal Sigortalar Dairesi'nin şubelerinde veya internet kanalından [www.ahv.ch](http://www.ahv.ch) sitesinde bulabilirsiniz.

İsviçre'den ayrılış iyice hazırlanmalıdır. Ödeneklerinizin herhangi bir soruna karşılığında alabileceğiniz için birtakım noktaları dikkate almanız gerekir.

AHV/ IV - AVS/AI ile meslek emeklilik sigortası birbirinden farklı yönetmelikle sahip oldukları için prosedürleri ve işlemleri de farklıdır. Yetkili mercilere bildirmeden İsviçre'den çıkış yapıp üçüncü bir ülkede yasa dışı kaldığınız zaman İsviçre'den gizli yaptığınızı kanıtlanmanız zorlaşır. Bu da sigortalardan ödenek talep etmenizi güçleştirir.

İsviçre'den temelli çıkış yapmadan önce işverenleriniz tarafından şahsi AHV/ IV - AVS/AI - hesabınıza yapılan ödemeleri kontrol etmenizi tavsiye ederiz. Bağlı bulunduğunuz emekli sandığına yazılı dilekçede bulunarak ücrete tabi olmayan şahsi hesabınızın hülâsasını isteyiniz. (AHV - AVS - sigorta kartınızın fotokopisini dilekçenize ekleyiniz) Vatandaş olduğunuz ülke ile İsviçre arasında Sosyal Sigorta Sözleşmesi olup olmadığını göre durum değişir. İltica hakkı alanlar veya tabiiyetsiz şahıslar için özel uygulamalar vardır.